

Suomalaisen palvelujärjestelmän haasteet

**** maahanmuutto, kotoutuminen ja palvelujärjestelmä –
miten ymmärtää suomalaista yhteiskuntaa”***

Orientoituminen palveluihin on haasteellista

Kulttuurin vaihtuminen

- mm. yhteiskunnan normit ja palvelukulttuuri erilaiset
- kieleen liittyvät haasteet

Uutena yhteiskunnassa

- tiedon ja kontaktien puute
- osaaminen kyseenalaistuu aikuisuus kyseenalaistuu

Orientoituminen palveluihin on haasteellista....

Palvelut eivät ”kohtaa”, **odotukset** palveluntarjoajalla ja vastaanottajalla **erilaiset** > riskinä **palveluharha**

Asiakkaalla **ei ole tietoa mahdollisuuksista** hakea/saada palvelua, eikä tietoa tarjolla olevista **palveluista**

*hakumenettely, käytännöt, päätöksiin vaikuttavat tekijät jne.

Asiakkaalla **on tietoa**, mutta **ei halukkuutta tai osaamista** hakea palvelua esim. virheellisten mielikuvien tai ennakko-oletusten vuoksi

...orientoituminen palveluihin sakkaa....

Tiedon puute, vaikeasti löydettävissä > juridisen, faktisen ja ns. hiljaisen tiedon Käännetyistä nettimateriaalista eivät hyödy heikoimmassa asemassa olevat mm. kotiäidit, luku- ja kirjoitustaidottomat, henkilöt, joilla ei ole sujuvaa hakuosaamista jne.

Haluttomuus hakea viranomaisapua > osaamattomuus avun piiriin hakeutumisessa Kirjautumiset, nettilomakkeet, ajanvaraus jne.

Avun saavuttamattomuus > kieli, arvot, muu este Puutteellinen kielitaito koetaan usein esteenä joko asiakkaan tai viranomaisen taholta

Aseman menetyks > suhde perheeseen ja sukuun, yhteisöön Pärjäämisen eetos

Erilainen tietopohja sukupolvien ja sukupuolien välillä Turvautuminen lapsen apuun

Ammatillinen kohtaaminen

Yhteiskunnan tarjoama tuki ollut usein niukkaa/ kontrolloivaa → henkilökohtaisilla verkostoilla ja omalla ”voimalla” merkitystä selviytymiseen

Ammatillisissa suhteissa ns. ”ystävyysoletus”

Viholliskuva (mahdollisesti) jatkuvasti läsnä → suojautumisen tarve

Suhteiden ylläpito ja esteettömyys asiakassuhteessa mutkikasta

Moniammatillinen työ/ virastotyö vierasta

Luottamusrakenteiden merkitys

Sopimukseen perustuva luottamus: usein instituutioiden tai organisaatioiden välinen = suomessa toimiva malli.

Asiantuntijuuteen / maineeseen perustuva luottamus = yleisesti sovellettu.

Kumppanuuteen perustuva luottamus: henkilökohtainen suhde, joka syntyy vastavuoroisuuteen perustuvan prosessin kautta = monille muuttaneille tutuin.

Ympäristöissä, joissa luottamus instituutioihin on ollut vähäistä tai olematonta, kumppanuuteen perustuva luottamus muodostuu onnistuneen kotoutumisen kulmakiveksi.

Omankielisyys tukee välitöntä, oikea-aikaista ja todenmukaista tiedontarvetta.

Ammattihenkilö asiakaspalvelussa ym.

Vieraskielinen asiakas

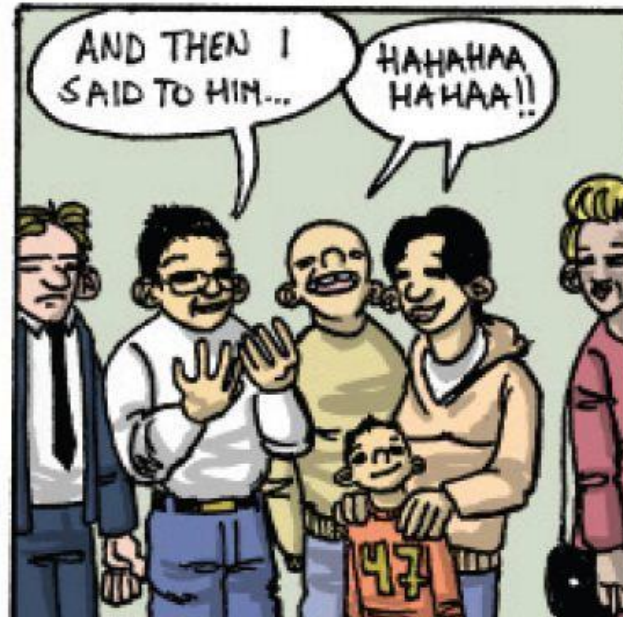

Tavoittelee tasaveroista
vuoropuhelua,
'kumppanuutta',
Haluaa antaa tukea,
Ei havaitse pelkoja

Haluaa osoittaa kunnioitusta,
Puhuu kuin viranomaiselle,
Ei kyseenalaista avoimesti,
Pelkää vallankäyttöä

Kyky-työntekijä

Vieraskielinen asiakas

Tavoittelee asiakkaan osallistamista,
vuoropuhelua, ymmärtää auktoriteettimerkitykset
Haluaa antaa tukea,
Ymmärtää ja osaa sanottaa asiakkaan pelkoja

Haluaa saada apua, tietoa ja
taitoja,
Puhuu kuin ystävälle,
Uskaltaa kyseenalaista
avoimesti,
Ei tunne viranomaispelkoa

Miten toteutuu osallisuus?

”Osallisuus on jokaisen ihmisen yksilöllinen kokemus suhteestaan ympäröiviin yhteisöihin ja yhteiskuntaan.”

Osallisuushanke Salli (2011-2014). Itä- ja Keski-Suomen Sosiaaliturvayhdistysten yhteinen, RAY:n rahoittama kehittämishanke.

Jos kotoutuja kokee, ettei hänellä ole mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin asioihin tai kokee, ettei hänellä ole mahdollisuuksia vaikuttaa omassa perheessään tai omaa perhettään koskeviin asioihin, miten hän voisi kokea voivansa vaikuttaa yhteiskunnallisella tasolla omaan tai perheensä elämään?